

5. 5,6 млрд долл. або що таке AgTech. Agriteka. 2020. URL: <https://agriteka.com/497-scho-take-agtech.html>

УДК: 378.4:005.412(477)

*Тарасенко О.С., к.е.н., докторант
Київський національний університет
технологій та дизайну*

ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК НОВИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗВО УКРАЇНИ

Враховуючи сучасні тенденції розвитку людства та процеси реформування, які відбуваються в освітній сфері, в тому числі в умовах посилення глобальних викликів та наслідків військової агресії з боку РФ, перед системою вищої освіти України постають нові завдання, які передбачають розширення спектра напрямів діяльності та підвищення ролі університетської освіти в житті суспільства. До найважливіших цінностей при цьому слід віднести турботу про довкілля і відповідальність перед майбутніми поколіннями, формування свідомого ставлення до яких є важливим завданням сучасної системи освіти. Вирішення таких завдань може бути безпосередньо реалізоване ЗВО через призму «третьої місії», яка поряд з освітньою і науковою складовими стає необхідним елементом функціонування сучасного університету.

В науковій літературі поняття «третья місія» університету позначається різними термінами, серед яких – «третья місія» (third mission), «третья роль» (third role) та «третьій напрям» (third stream), які в даному розумінні вважаються тотожними. Підвищення наукового інтересу до даного поняття як нового тренду розвитку вищої освіти вчені пояснюють тим, що розвиток вищої освіти «розглядається як передумова та елемент економічного і соціального розвитку країни» [1]. Нове розуміння місії університетів пояснюється поглибленням глобальних і національних проблем, що обумовлює необхідність зміни

вектору розвитку системи вищої освіти (СВО) з урахуванням цілей сталого розвитку і ролі освіти в їх реалізації. Тому доцільним є перегляд національної стратегії розвитку вищої освіти, враховуючи нові цілі, зміст, методи та форми організації і функціонування ЗВО. В основу реформування СВО слід закласти нові пріоритети у змісті та технологіях організації освітнього процесу при одночасному збереженні ролі вищої освіти в процесі реалізації макроекономічних інтересів держави – збереження і підвищення рівня людського капіталу нації, конкурентоспроможності та сталого розвитку країни, використовуючи можливості системи освіти впливати на суспільний та економічний розвиток.

Питанням дослідження третьої місії університетів присвятили свої праці такі вчені як: Т.В. Сич [1], Нагорняк Т.Л., Скопова О.І. [2], L. Compagnucci, F. Spigarelli [3], H. Etzkowitz [4], T. Vorley, J. Nelles [5]. В той же час слід відзначити, що незважаючи на те, що окремі українські університети почали включати це поняття до стратегій розвитку (Київський національний університет технологій та дизайну, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, Сумський державний університет, Київський університет імені Бориса Грінченка, інші), у вітчизняній науці воно не знайшло належного відображення. Місія зазначених університетів акцентована на служіння суспільним цінностям та потребам кожної людини незалежно від того, яким чином її сформульовано.

Важливість дослідження даного поняття пояснюється тим, що модернізація системи вищої освіти на сучасному етапі передбачає не лише структурні та організаційні зміни в системі управління вищою освітою, але й вимагає трансформації цілей та системи цінностей, які знаходять відображення в його місії стосовно суспільства загалом, а також кожного громадянина як члена суспільства. Вважаємо, що орієнтація на потреби суспільства, регіону та окремого громадянина, яка знаходить відображення в місії університету та стратегії його розвитку, відповідає цілям сталого

розвитку і сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності як на національному, так і на світовому рівні. Найкращі університети світу, які впровадили в свою діяльність принципи сталого розвитку (заходи з енергоефективності, використання дружніх для довкілля матеріалів, імплементували в свою діяльність принципи соціальної відповідальності) посідають перші позиції у відомому рейтингу університетів, який складає Інститут вищої освіти Цзяо Тун (Шанхайський рейтинг) [6]. Даний рейтинг передбачає аналіз досягнень більш ніж тисячі університетів світу з метою визначення найкращих за такими індикаторами: якість викладання, якість викладацького складу, дослідницький внесок, академічні досягнення.

Таким чином, розглянуте дозволяє зробити висновок, що місія університету третього тисячоліття реалізується не лише через підготовку висококваліфікованих фахівців для усіх секторів економіки, а також як центру науки та інновацій, генерування людського капіталу і формування системи цінностей для забезпечення суспільних благ як в економічній, так і в соціальній та екологічній сферах.

Література

1. Сич Т.В. Роль уряду щодо впровадження третьої місії в українських університетах в умовах євроінтеграції. Публічне управління та митне адміністрування. Спецвипуск, 2022. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2022/спец/19.pdf>
2. Нагорняк Т.Л., Скопова О.І. Університет в умовах викликів – 2020. URL: <https://jnos.donnu.edu.ua/article/download/6542/6574>
3. Compagnucci L., Spigarelli F. The Third Mission of the university: A systematic literature review on potentials and constraints. *Technological Forecasting and Social Change*. 2020. Vol. 161. December. URL: https://www.researchgate.net/publication/344252128_The_Third_Mission_of_the_university_A_systematic_literature_review_on_potentials_and_constraints

4. Etzkowitz H. Anatomy of the entrepreneurial university. Soc. Sci. Inf. Sur Les Sci. Soc. 2013. № 52.
5. Vorley T., Nelles J. Conceptualising the academy: institutional development of and beyond the third mission. High. Educ. Manag. Policy. 2008. № 20 (3). P. 1–17.
6. Academic Ranking of World Universities. URL: <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2021>

УДК 339.137

*Черниш Т.О., к.е.н., доцент
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ
Невмержицька С.М., к.т.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ

Головним завданням країни є розвиток загалом та її підприємств зокрема. Важливими напрямками є досягнення сталого розвитку, забезпечення ефективності виробництва, випуску й реалізації достатньої кількості продукції та підвищення її якості, з метою досягнення конкурентних переваг на внутрішньому та зовнішньому ринках [1]. Війна в Україні щодня завдає шкоди національній економіці та спричинює кризу в державі. Підприємства опинилися в складних умовах і не всі можуть вижити, багато з них зазнали руйнування. Щоб досягти успіху, кожне підприємство має ефективно використовувати свій капітал, фінанси та потенціал працівників, а також аналізувати зовнішнє середовище. Усе це змушує компанії бути більш гнучкими та швидко адаптувати свою конкурентну стратегію до ринкових умов.

Можна виділити такі ключові негативні фактори впливу на конкурентоспроможність підприємств в умовах війни: - зміна споживчого